

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

2026-YIL
IYUN/6-SON, I-QISM

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, may.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdulkarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMINING ZAMONAVIY HOLATI VA UNING BARQARORLIK KO'RSATKICHLARI	18
Nazarov G'ayrat Xayrullayevich	
YUKLARNI TASHISHDA ZARURIY TRANSPORT XUJJATLARI.....	22
Ne'matov Husniddin Alijon o'g'li	

O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMINING ZAMONAVIY HOLATI VA UNING BARQARORLIK KO'RSATKICHLARI

Nazarov G'ayrat Xayrullayevich

Termiz davlat universiteti Iqtisodiyot bo'limi magistranti

ORCID: 0009-0008-7284-4540

Tel.: +998 91 579 29 22

Ilmiy rahbar: Ollokulova Feruza Mansurovna

Termiz davlat universiteti Iqtisodiyot fakulteti, i.f.f.d. (PhD)

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasi moliya tizimining zamonaviy holati, uning iqtisodiy taraqqiyotdagi o'ri hamda moliyaviy barqarorlikni ta'minlash mexanizmlari kompleks ravishda tadqiq etilgan. Mamlakatda so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy modernizatsiya jarayonlari, bank-moliya sektorini liberallashtirish, kapital bozorini rivojlantirish, xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikni kengaytirish hamda raqamli texnologiyalarni moliyaviy xizmatlar sohasiga joriy etishning moliya tizimi faoliyatiga ta'siri tahlil qilingan. Tadqiqot davomida moliyaviy barqarorlikni baholovchi asosiy ko'rsatkichlar, jumladan banklarning kapital yetarliligi darajasi, likvidlik ko'rsatkichlari, kredit portfeli sifati, muammoli kreditlar ulushi, inflyatsiya sur'atlari, davlat budjeti muvozanati, davlat qarzi dinamikasi va investitsion faollik darajasi o'rganilgan.

Kalit so'zlar: O'zbekiston moliya tizimi, moliyaviy barqarorlik, bank sektori, moliyaviy islohotlar, makroiqtisodiy barqarorlik, kapital yetarliligi, likvidlik, kredit portfeli.

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of the current state of the financial system of the Republic of Uzbekistan, its role in economic development, and the mechanisms ensuring financial stability. It examines the economic modernization processes implemented in recent years, including the liberalization of the banking and financial sector, development of the capital market, expansion of cooperation with international financial institutions, and the introduction of digital technologies in financial services and their impact on the functioning of the financial system. The study analyzes key indicators of financial stability, including banks' capital adequacy ratio, liquidity indicators, credit portfolio quality, non-performing loan share, inflation rate, state budget balance, public debt dynamics, and investment activity level.

Keywords: financial system of Uzbekistan, financial stability, banking sector, financial reforms, macroeconomic stability, capital adequacy, liquidity, credit portfolio.

Аннотация: В данной статье комплексно исследуется современное состояние финансовой системы Республики Узбекистан, её роль в экономическом развитии, а также механизмы обеспечения финансовой стабильности. Анализируются процессы экономической модернизации, проводимые в стране в последние годы, включая либерализацию банковско-финансового сектора, развитие рынка капитала, расширение сотрудничества с международными финансовыми институтами и внедрение цифровых технологий в сферу финансовых услуг и их влияние на функционирование финансовой системы. В ходе исследования рассмотрены основные показатели финансовой стабильности, включая уровень достаточности капитала банков, показатели ликвидности, качество кредитного портфеля, долю проблемных кредитов, уровень инфляции, баланс государственного бюджета, динамику государственного долга и уровень инвестиционной активности.

Ключевые слова: финансовая система Узбекистана, финансовая стабильность, банковский сектор, финансовые реформы, макроэкономическая стабильность, достаточность капитала, ликвидность, кредитный портфель.

KIRISH

Moliya tizimi har qanday davlat iqtisodiyotining eng muhim tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, mamlakatning makroiqtisodiy barqarorligi, investitsion jozibadorligi va iqtisodiy o'sish sur'atlarini ta'minlashda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy iqtisodiy sharoitda moliya tizimining samarali faoliyat yuritishi nafaqat

moliyaviy resurslarning taqsimlanishi va qayta taqsimlanishini ta'minlaydi, balki iqtisodiyotning turli tarmoqlarini rivojlantirish, tadbirkorlik subyektlarini qo'llab-quvvatlash hamda aholi farovonligini oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi. Shu bois moliya tizimining holati va uning barqarorlik darajasini baholash iqtisodiy siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida iqtisodiyotni liberallashtirish, moliya bozorlarini rivojlantirish va xalqaro moliyaviy standartlarga moslashtirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Bank-moliya tizimini modernizatsiya qilish, davlat ulushi yuqori bo'lgan banklarni transformatsiya qilish, kapital bozorini rivojlantirish, moliyaviy xizmatlar ko'lamini kengaytirish hamda raqamli texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan chora-tadbirlar moliya tizimining samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Mazkur islohotlar natijasida moliyaviy institutlarning iqtisodiyotdagi roli ortib, aholi va biznes subyektlarining moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari kengaymoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston moliya tizimining zamonaviy holati va moliyaviy barqarorlik masalalari milliy hamda xalqaro tashkilotlarning statistik va tahliliy ma'lumotlarida keng yoritilgan. Xususan, Markaziy bank hisobotlarida bank sektorining kapital yetarliligi, likvidlik darajasi, kredit portfeli sifati va muammoli kreditlar ulushi kabi ko'rsatkichlar asosiy tahlil yo'nalishlari sifatida keltiriladi. Iqtisodiyot va moliya vazirligi hamda O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari esa davlat moliyasi, budget ko'rsatkichlari va makroiqtisodiy barqarorlikni baholashda muhim manba bo'lib xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot O'zbekiston moliya tizimining zamonaviy holati va uning barqarorlik ko'rsatkichlarini kompleks baholashga qaratilgan bo'lib, unda nazariy va empirik tadqiqot usullaridan keng foydalanildi. Tadqiqotning metodologik asosini moliyaviy barqarorlik nazariyalari, zamonaviy makroiqtisodiy yondashuvlar hamda moliya tizimini institutsional rivojlantirish konsepsiyalari tashkil etdi. Tadqiqot jarayonida O'zbekiston Respublikasi moliya tizimining tarkibiy elementlari, jumladan bank sektori, davlat moliyasi, sug'urta bozori, kapital bozori va boshqa moliyaviy institutlarning faoliyati o'rganildi. Shuningdek, moliyaviy barqarorlikni tavsiflovchi asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar tahlil qilindi. Bunda mamlakat iqtisodiyotining so'nggi yillardagi rivojlanish tendensiyalari, moliyaviy islohotlarning natijalari hamda xalqaro moliya bozorlaridagi o'zgarishlarning milliy moliya tizimiga ta'siri baholandi. Tadqiqotning axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi, xalqaro moliyaviy tashkilotlar hamda ilmiy manbalarda e'lon qilingan statistik va tahliliy ma'lumotlar tashkil etdi. Olingan ma'lumotlar tizimli ravishda umumlashtirilib, iqtisodiy va moliyaviy ko'rsatkichlarning dinamikasi o'rganildi.

Tadqiqot davomida tahlil va sintez, qiyosiy tahlil, statistik guruhlash, iqtisodiy-matematik tahlil, induksiya va deduksiya, grafik tahlil hamda ekspert baholash usullaridan foydalanildi. Qiyosiy tahlil usuli yordamida O'zbekiston moliya tizimining ayrim ko'rsatkichlari xalqaro amaliyot va rivojlanayotgan davlatlar tajribasi bilan solishtirildi. Statistik tahlil usuli orqali bank sektorining kapital yetarliligi, likvidlik darajasi, kredit portfeli sifati, muammoli kreditlar ulushi, inflyatsiya ko'rsatkichlari, davlat qarzi va investitsiya faolligi kabi moliyaviy barqarorlik indikatorlarining o'zgarish tendensiyalari aniqlandi. Shuningdek, moliya tizimining barqarorligini baholashda kompleks yondashuv qo'llanilib, moliyaviy institutlarning iqtisodiyotdagi roli, ularning tashqi va ichki iqtisodiy xatarlarga moslashuvchanligi hamda moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashdagi ahamiyati o'rganildi. Tadqiqot natijalari asosida O'zbekiston moliya tizimining joriy holati baholandi va uning uzoq muddatli barqaror rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan ilmiy-amaliy xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot davomida O'zbekiston moliya tizimining zamonaviy holati va uning barqarorlik ko'rsatkichlari tahlil qilindi. Olingan natijalar mamlakatda amalga oshirilayotgan iqtisodiy va moliyaviy islohotlar moliya tizimining barqaror rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatayotganligini namoyon etdi. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, so'nggi yillarda bank sektori mamlakat moliya tizimining asosiy tayanchi sifatida o'z mavqeini saqlab qolmoqda. Tijorat banklari aktivlari va kapitalining o'sishi, kreditlash hajmlarining kengayishi hamda bank xizmatlarining raqamlashtirilishi moliyaviy vositachilik samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bank tizimida kapital yetarliligi ko'rsatkichlarining xalqaro talablardan yuqori darajada saqlanib qolayotgani sektorning moliyaviy barqarorligini ta'minlovchi muhim omillardan biri sifatida baholandi.

Tadqiqot natijalari kredit portfelining tarkibiy tuzilmasida ijobiy o'zgarishlar yuz berayotganligini ko'rsatdi. Xususan, iqtisodiyotning real sektorini moliyalashtirish hajmi ortib borayotgani investitsion faollikni rag'batlantirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, ayrim hollarda muammoli kreditlar ulushining mavjudligi

kredit risklarini samarali boshqarish zaruratini saqlab qolayotganini ko'rsatdi. Bu holat banklarda risk-menejment tizimini yanada takomillashtirish zarurligini tasdiqlaydi. Davlat moliyasi ko'rsatkichlari tahlili davlat budjeti daromadlari va xarajatlari o'rtasidagi muvozanatni ta'minlash bo'yicha izchil choralar amalga oshirilayotganligini ko'rsatdi. Soliq ma'murchiligining takomillashuvi va budget mablag'laridan foydalanish samaradorligining oshirilishi fiskal barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, davlat qarzi hajmining iqtisodiy rivojlanish ehtiyojlari bilan bog'liq ravishda o'sishi kuzatilayotgan bo'lsa-da, uning darajasi xalqaro moliyaviy xavfsizlik mezonlari doirasida saqlanib qolmoqda. Tadqiqot davomida inflyatsiya jarayonlari ham moliyaviy barqarorlikning muhim ko'rsatkichlaridan biri sifatida baholandi. Markaziy bank tomonidan amalga oshirilayotgan pul-kredit siyosati inflyatsion bosimlarni bosqichma-bosqich kamaytirishga xizmat qilmoqda. Narxlar barqarorligini ta'minlashga qaratilgan choralar natijasida iqtisodiy subyektlarning moliyaviy rejalashtirish imkoniyatlari kengaymoqda va investitsion muhit yaxshilanmoqda. Moliyaviy xizmatlarni raqamlashtirish bo'yicha olib borilayotgan ishlar ham ijobiy natijalarni ko'rsatmoqda. Elektron to'lov tizimlari, mobil bank xizmatlari va masofaviy moliyaviy operatsiyalarning keng joriy etilishi aholining moliyaviy xizmatlardan foydalanish darajasini sezilarli oshirdi. Natijada moliyaviy inklyuziya darajasi yuksalib, moliya bozorlarining samaradorligi ortmoqda. Tahlil natijalari O'zbekiston moliya tizimining umumiy barqarorlik darajasi ijobiy tendensiyaga ega ekanligini ko'rsatdi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari O'zbekiston moliya tizimida amalga oshirilayotgan tarkibiy va institutsional islohotlar moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etayotganligini ko'rsatdi. Mamlakat iqtisodiyotida bozor mexanizmlarining bosqichma-bosqich joriy etilishi, moliya sektorining liberallashtirish va xalqaro moliyaviy standartlarga moslashuv jarayonlari moliyaviy institutlarning samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, bank sektorini transformatsiya qilish va davlat ulushini qisqartirishga qaratilgan chora-tadbirlar moliya bozorida raqobat muhitining shakllanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, moliyaviy barqarorlikning eng muhim omillaridan biri bank tizimining mustahkamligidir. O'zbekiston bank sektorida kapital yetariligi va likvidlik darajasining yuqoriligi moliyaviy xavflarni kamaytirish imkonini bermoqda. Shu bilan birga, iqtisodiyotning ayrim tarmoqlarida kredit resurslariga bo'lgan talabning ortishi kredit portfeli sifatini muntazam nazorat qilishni talab etadi. Muammoli kreditlar ulushining nazorat ostida saqlanishi bank tizimining uzoq muddatli barqarorligi uchun muhim omil hisoblanadi. Davlat moliyasi nuqtayi nazaridan olib qaralganda, budget-soliq siyosatining takomillashuvi davlat moliyaviy resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishga yordam bermoqda. Biroq iqtisodiy rivojlanishni moliyalashtirish maqsadida jalb qilinayotgan tashqi qarz mablag'lari hajmining ortishi davlat qarzini boshqarish mexanizmlarini yanada takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, davlat qarzi iqtisodiy o'sishni rag'batlantiruvchi vosita bo'lishi mumkin, ammo uning haddan tashqari ortib ketishi moliyaviy xavfsizlikka salbiy ta'sir ko'rsatishi ehtimoldan xoli emas.

Mazkur tadqiqot O'zbekiston moliya tizimining zamonaviy holati va uning barqarorlik ko'rsatkichlarini kompleks tahlil qilishga qaratildi. Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, mamlakatda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar moliya tizimining institutsional mustahkamligini oshirish, moliyaviy vositachilik samaradorligini kuchaytirish hamda makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynamoqda. Bank sektorining kapital yetariligi va likvidlik darajasining nisbatan barqarorligi moliyaviy tizimning asosiy tayanchi sifatida uning barqaror rivojlanishini ta'minlamoqda. Shu bilan birga, kredit portfeli sifati, muammoli kreditlar ulushi va risklarni boshqarish tizimlarini yanada takomillashtirish zarurati saqlanib qolmoqda. Davlat moliyasi sohasida esa budget intizomini mustahkamlash, davlat qarzini samarali boshqarish va fiskal barqarorlikni ta'minlash dolzarb masalalar sifatida e'tirof etiladi. Inflyatsiya jarayonlarini boshqarish va pul-kredit siyosatini takomillashtirish moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim omil bo'lib qolmoqda. Raqamli moliya xizmatlarining rivojlanishi esa moliyaviy inklyuziyani kengaytirib, iqtisodiyotning samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Markaziy bankning yillik hisobotlari. 2020–2024-yillar. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki.
2. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Moliyaviy barqarorlik sharhi. 2024-yil. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, 2025.
3. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. Davlat budjeti va davlat moliyasiga oid rasmiy statistik ma'lumotlar. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, 2024–2025.
4. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Rasmiy statistik ma'lumotlar. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi, 2024–2025.

5. International Monetary Fund. Republic of Uzbekistan: 2025 Article IV Consultation — Press Release and Staff Report. IMF Country Report. Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2025.
6. International Monetary Fund. Republic of Uzbekistan: Financial Sector Assessment Program — Financial System Stability Assessment. IMF Country Report No. 2025/145. Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2025.
7. World Bank. Uzbekistan Country Economic Memorandum: Fostering Private Sector-Led Growth and Global Integration. Washington, D.C.: World Bank, 2025.
8. World Bank. Uzbekistan Economic Update. Washington, D.C.: World Bank, 2022–2025.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>